

De prins die geen prins meer wilde zijn

In het noorden van India, in de buurt van de Himalaya, waar nu Nepal ligt, regeerde in de vijfde eeuw voor Christus koning Suddhona. Toen zijn vrouw Maha Maya al vijftig jaar oud was, raakte ze in verwachting van een kind. Toen ze zwanger was had ze een bijzondere droom. Ze droomde dat haar kind als een witte olifant uit de hemel naar de aarde werd gezonden. Volgens de waarzeggers aan het hof voorspelde dit dat het kind een belangrijke leider zou worden. De koning was in zijn nopjes. Natuurlijk zou zijn zoon net zo belangrijk, rijk en machtig worden als hij zelf was. Daar zou hij persoonlijk voor zorgen!

Ze wilde naar het paleis van haar ouders gaan waar het kind geboren zou worden. Maar onderweg werd haar kind al geboren. Direct na de geboorte liep het kind zeven stapjes. Op de plaats waar hij zijn voetjes zette, kwamen steeds prachtige lotusbloemen uit de grond tevoorschijn. Wat een bijzonder kind! Ze noemde hem Siddharta. Een week na de geboorte stierf ze.

Siddharta's vader dacht aan de voorspelling en schonk zijn zoon drie paleizen. Hij mocht van zijn vader nooit buiten het paleis komen. Hierdoor wist de jonge prins niets van de armoede en ellende buiten de paleismuren. Siddharta trouwde met Yasjodara en ze leefden tien jaar in rijkdom. Maar de prins was ongelukkig. Op een dag maakte hij stiekem een rijtoer buiten het paleis en ontmoette een oude blinde man, een zieke man en een stervende man. Zo leerde de prins ouderdom, ziekte en dood kennen. Hij kwam erachter dat er voor de mensen in het leven veel lijden was. De prins werd hierdoor diep getroffen.

Op zijn tocht kwam hij ook een rustige, bejaarde monnik tegen. Het was een man met een oranje kleed en een kaalgeschoren hoofd. De prins vroeg hem: 'Waarom kijk je zo gelukkig?' De monnik vertelde hem dat het zijn werk was om anderen te leren hoe ze het gelukkigst konden worden. Toen de prins dit hoorde dacht hij: Zo wil ik ook worden.

Op een nacht verliet de prins stiekem het paleis. Hij liet alles achter, zijn vrouw en zoontje, zijn prachtige kleren, zijn mooie paleis. Hij schoor zijn hoofd kaal en werd monnik. Zeven jaar lang zocht Siddharta naar de oorzaak van het menselijk lijden en naar de verlossing daarvan. Hij bezat niets anders dan een monnikspij, een bedelnap, een naald en een waterfilter om water te zeven, een bidsnoer en een scheermes om zijn hoofd kaal te scheren. Hij leefde van vruchten en van rijst die de mensen hem gaven. Soms at hij bijna niets. Hij bestudeerde de heilige hindoeschriften, de Veda's. Maar toch begreep hij nog niet waarom de mensen leden. Moedeloos ging hij onder een bodhiboom zitten en besloot zich niet meer te verroeren en niets meer te eten of te drinken totdat hij de oorzaak van het lijden had gevonden.

Na 49 dagen onder de boom zitten begreep Siddharta uiteindelijk dat de mens zelf zijn lijden veroorzaakt. De mens wil te veel hebben. Verlossing is pas mogelijk als de mens geen verlangens meer heeft, als hij niets meer wil hebben. Door dit inzicht was hij 'verlicht' en zo werd Siddharta de Boeddha, wat 'de ontwaakte' of 'de verlichte' betekent. Hij verliet zijn plaats onder de boom en ging

naar de plaats Benares. Daar vond hij al snel een groep volgelingen. Hij vertelde hen de vier waarheden die hij had ontdekt om wijs en gelukkig te worden. Hij zei het ongeveer zo: 'De eerste waarheid is dat er altijd verdriet en lijden zal zijn. Lijden zal dus altijd bestaan. Maar de tweede waarheid is dat we ons lijden zélf veroorzaken. Als we verdriet hebben, komt dat door onszelf. We willen bijvoorbeeld altijd alles hebben wat een ander ook heeft. Of we willen ergens steeds meer van. Dat dat niet kan...dáár worden we ongelukkig van. Alles waar we aan gehecht zijn, of waar we naar verlangen, daar hebben we steeds ook zorgen om. Want we weten dat een verlangen niet altijd vervuld kan worden, of dat iets wat we fijn vinden weer afgelopen kan zijn. Onder die zorg, dat iets waar we om geven, weer voorbijgaat, lijden we. Als je dat eenmaal snapt en onder ogen wilt zien, dan ben je toe aan de derde waarheid. Die houdt in dat je zelf een einde aan je eigen lijden kunt maken. Hoe je daar een eind aan kunt maken is mijn vierde waarheid. Als je je niet meer hecht aan het leven, en aan de dingen in het leven die voorbijgaan, hoeft je niet meer te lijden.'

Boeddha had vrede, geluk en vrijheid in zichzelf gevonden. Hij wilde niets liever dan anderen laten delen in zijn inzicht. Hij wijdde de rest van zijn leven aan het overal onderwijzen van zijn leer.

Bron: Hemel en Aarde, herfst 2008; (bewerking en aanvulling door Tamar Kopmels)